

Winellska skolan

Utvärderingen av lärresultat i modersmål och litteratur i åk 9:

Skolans resultat i förhållande till det preliminära nationella resultatet

Oktober 2019

Bakgrund

Våren 2019 anordnade Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU/Karvi) en tvådelad utvärdering av lärresultat i modersmålslärokursen svenska och litteratur i slutskedet av årskurs 9. I det nationella samplet för den svenskspråkiga delen av utvärderingen deltog sammanlagt 927 elever i 15 skolor. Utvärderingen genomfördes också i finskspråkiga skolor. Utbildningsanordnare som inte ingick i samplet hade möjlighet att köpa utvärderingen, i sådana fall kan rapporten omfatta något fler skolor.

Utvärderingen utgick från Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (LP 2014) och de fyra innehållsområdena för svenska och litteratur: *Att kommunicera, att tolka texter, att producera texter, att förstå språk, litteratur och kultur*. Uppgifterna i utvärderingen tog särskilt fasta på multilitteracitet, det vidgade textbegreppet och språklig medvetenhet. Innehållsområdet att kommunicera tangerades endast delvis i utvärderingen.

Utvärderingen omfattade sammanlagt 68 uppgifter för vilka det var möjligt att maximalt få 102 poäng. Två av uppgifterna var längre skrivuppgifter, för övrigt ingick både flervalstuppgifter och öppna uppgifter. Eleverna besvarade också en enkät med frågor om bland annat om inställningen till studierna i modersmål och litteratur. Också lärarna och rektorerna besvarade enkäter. Enstaka uppgifter som ursprungligen fanns med bland uppgifterna våren 2019 har efter en kontrollbedömning antingen utelämnats eller justerats för att stärka tillförlitligheten i resultatet.

Resultatet i denna rapport

Figurerna i denna rapport visar skolans resultat jämfört med det preliminära nationella resultatet i de **svenskspråkiga** skolorna. Rapporten innehåller också information om elevernas vitsord, elevernas uppfattning om sitt skrivande, modersmålsundervisningen, sina läsvanor och arbetsron på modersmålslektionerna. Utvärderingarna i de svensk- och finskspråkiga skolorna är inte direkt jämförbara, men i en figur i denna rapport görs också en liten jämförelse mellan resultatet i de två språkgrupperna. För de flesta resultaten visas också könsfördelningen. De delområden som beskrivs i rapporten är:

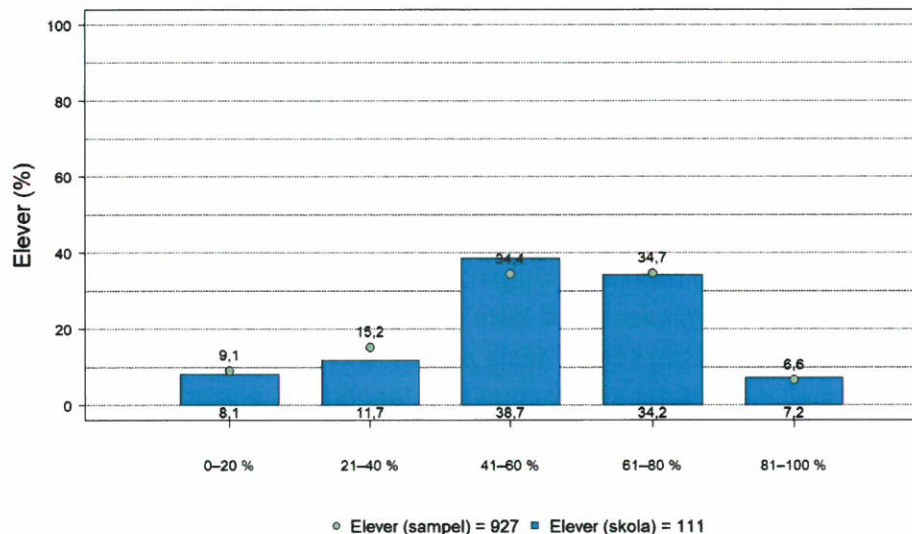
- Att tolka texter (olika texter)
- Att tolka texter (multimodala texter)
- Skönlitteratur (analys, tolkning och begrepp)
- Att producera texter (skriva)
- Språkkännedom (språkriktighet, språklig medvetenhet)

Resultaten för de olika delområdena anges procentuellt och beskrivs närmare i anknytning till figurerna. Om resultatet exempelvis är 57 % betyder det att eleverna i genomsnitt uppnått 57 % av det maximala poängtalet. Staplarna i de olika figurerna anger skolans resultat, prickarna anger det preliminära genomsnittliga resultatet för det nationella samplet. Om under tre (3) elever gjort uppgifterna i något delområde visas resultatet inte. Antalet elever kan variera mellan de olika figurerna på grund av att alla elever inte besvarat alla frågor. Om kommunen köpt utvärderingen till sina svenskspråkiga skolor syns också medeltalet för kommunens svenskspråkiga skolor i figurerna.

Studera gärna figurerna noggrant och reflektera över skolans resultat i förhållande till det nationella genomsnittet. Orsakerna bakom varje figur är mångfasetterade.

Ta gärna kontakt om ni vill diskutera resultatet i utvärderingen. I mån av möjlighet kan vi också besöka skolor och kommuner för att berätta mer om de enskilda figurerna och reflektera över resultatet. I någon enskild rapport kan figurerna som visar modersmålsvitsorden vara bristfälliga. Det beror i så fall på att elevernas OID-nummer varit felaktigt. Ta kontakt om ni upptäcker brister eller vill ha den saknade vitsordsinformationen. Kontakt: Jan Hellgren jan.hellgren@karvi.fi (mailto:jan.hellgren@karvi.fi) / tfn 029 533 5531.

Resultatet i hela utvärderingen

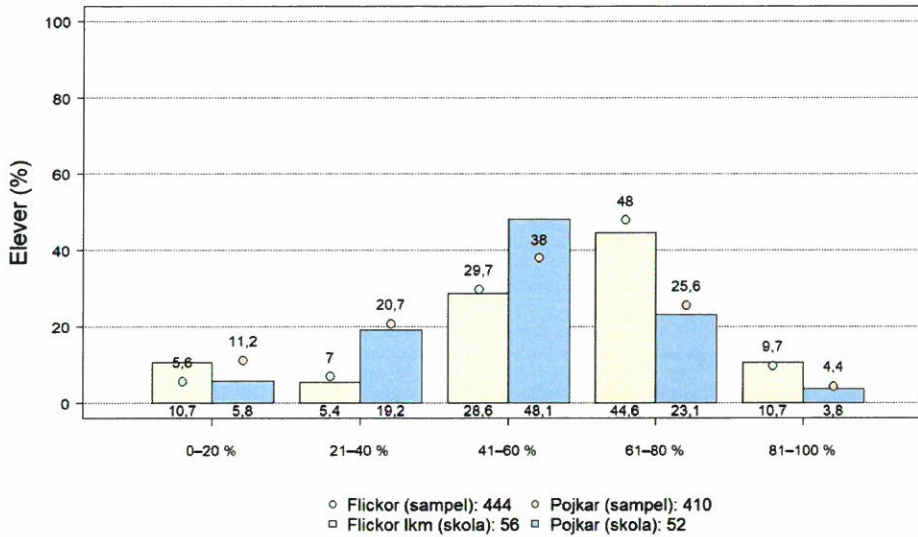

Figur 1 Resultatet i hela utvärderingen

Figur 1 visar resultatet i hela utvärderingen. Elevernas poängresultat har delats in i fem grupper från den svagaste till vänster till den starkaste till höger. Staplarna visar skolans resultat. Prickarna visar det nationella resultatet. Staplarnas höjd och prickarnas position berättar om hur skolans resultat förhåller sig till det nationella resultatet. En stor del av eleverna som deltog i utvärderingen uppnådde ett resultat inom intervallet 41-80 %. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

Det totala resultatet omfattar alla uppgifter inom delområdena: Att tolka texter (olika sorters texter), att tolka texter (multimodala texter), skönlitteratur (analys, tolkning och begrepp), att producera texter (skriva) och språkkännedom (språkriktighet, språklig medvetenhet). De preliminära resultaten tyder på att det var lättast att uppnå de högsta poängtalet i att tolka multimodala texter och svårast i skrivuppgifterna.

- Eleverna i er skola presterade i utvärderingen i genomsnitt ungefär lika som eleverna i samplet.

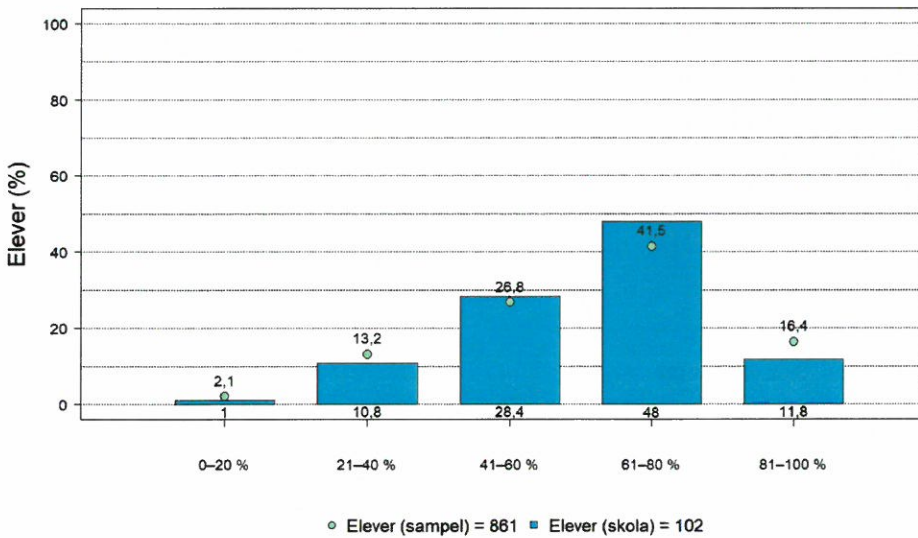

Figur 2 Resultatet för flickor och pojkar

Figuren visar det totala resultatet i utvärderingen uppdelat enligt kön. Poängresultatet har delats in i fem grupper från den svagaste till vänster till den starkaste till höger. Staplarna i olika färger visar flickorna och pojkarna i er skola. De små prickarna visar det nationella genomsnittet. I figuren ingår alla uppgifter och delområden i utvärderingen. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

- Flickorna i er skola presterade i utvärderingen i genomsnitt ungefär lika som flickorna i samplet.
- Pojkarna i er skola presterade i utvärderingen i genomsnitt ungefär lika som pojkarna i er samplet.

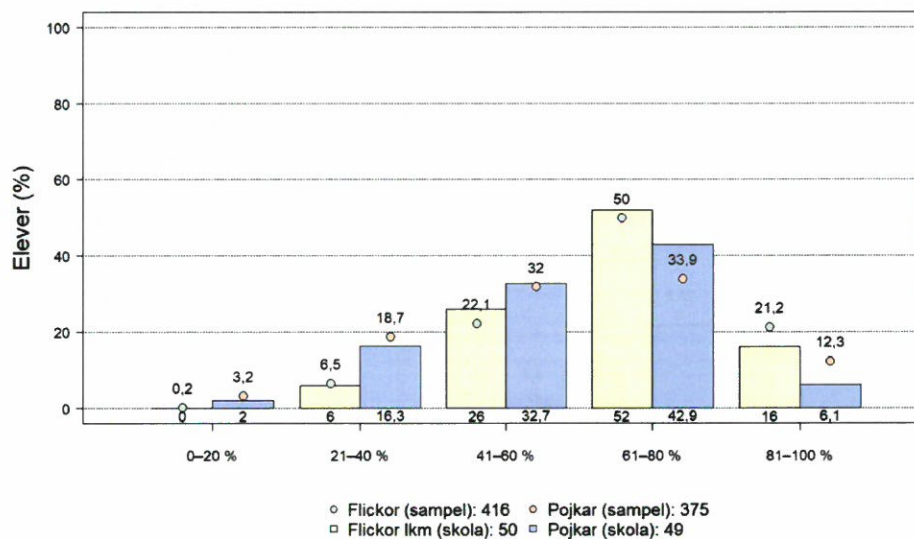
Att tolka texter (läsa)

Figur 3 Att tolka texter (alla olika texter)

Uppgifterna i delområdet Att tolka texter var i enlighet med det vidgade textbegreppet anknutna till ett brett spektrum av texter: ett romanutdrag, en nätdiskussion, ett bokomslag (samverkan mellan ord och bild), en ljudinspelning (radiodebatt) och en dikt. Figuren ovan visar resultatet för alla läsförståelseuppgifter som anknöt till dessa material. Staplarna visar skolans resultat, de små prickarna visar det nationella genomsnittet. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

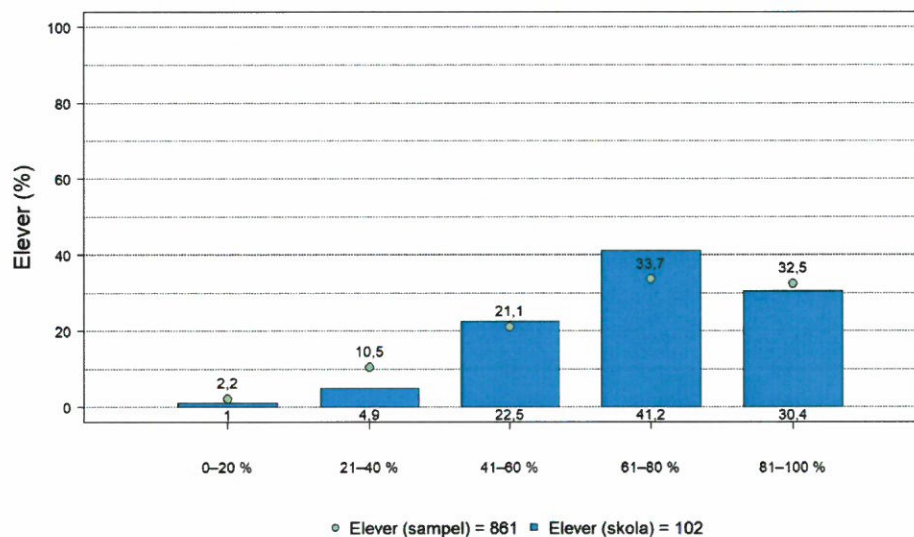
- Eleverna i er skola presterade i uppgifterna i texttolkning i genomsnitt ungefär lika som eleverna i samplet.

Figur 4 Att tolka texter (resultat enligt kön)

Figur 4 omfattar samma resultat som den föregående figuren, men uppdelat enligt kön. De olivfärgade staplarna visar flickornas och pojkarnas resultat i er skola, prickarna visar det nationella genomsnittet. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

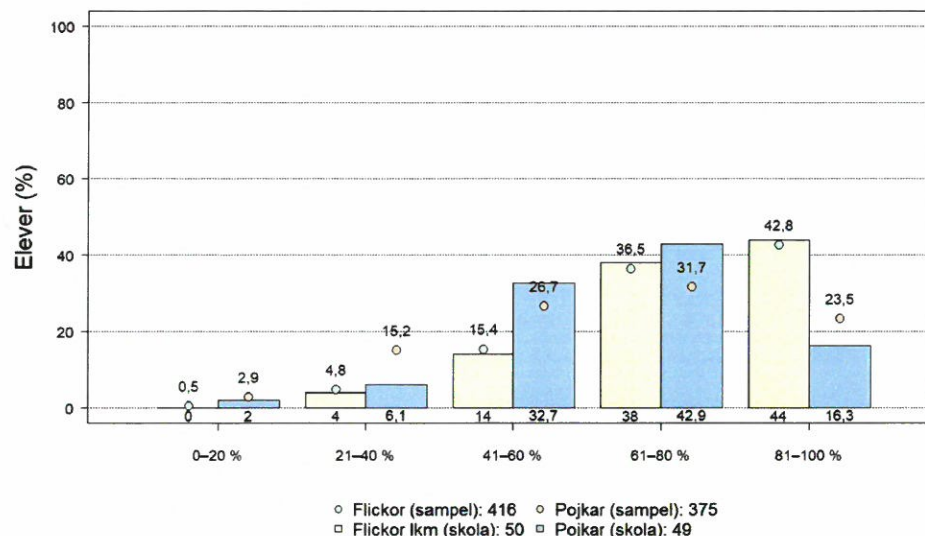
- Flickorna i er skola presterade i uppgifterna i texttolkning i genomsnitt ungefär lika som flickorna i samplet.
- Pojkarna i er skola presterade i uppgifterna i texttolkning i genomsnitt ungefär lika som pojkarna i samplet.

Figur 5 Att tolka texter (multimodala texter)

Figuren visar det sammanlagda resultatet för de uppgifter där eleverna skulle analysera och tolka utpräglat multimodala eller nätbaserade texter. Materialen bestod av: ljudinspelningen av en radiodebatt, ett bokomslag med samverkan mellan ord och bild och en nätdiskussion. De preliminära nationella resultaten tyder på att det av de olika delområdena var lättast för eleverna att uppnå de högsta poängtalen i detta delområde. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

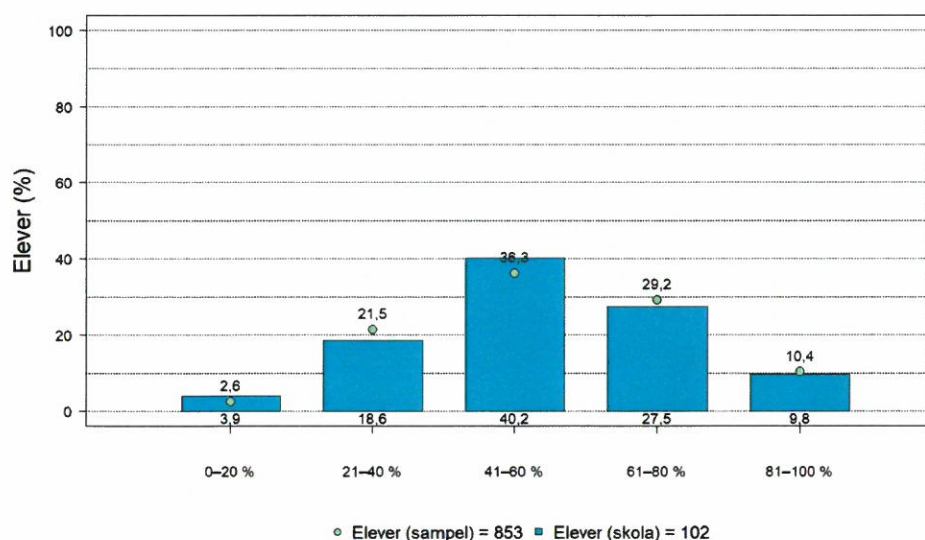
- Eleverna i er skola presterade i tolkning av multimodala texter i genomsnitt ungefär lika som eleverna i samplet.

Figur 6 Att tolka texter (multimodala texter enligt kön)

Figuren visar resultatet för flickornas och pojkarnas del i de multimodala och nätbaserade uppgifterna (radiodebatt, bokomslag och nätdiskussion). De olikfärgade staplarna visar flickornas och pojkarnas resultat i er skola, prickarna visar det nationella genomsnittet. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

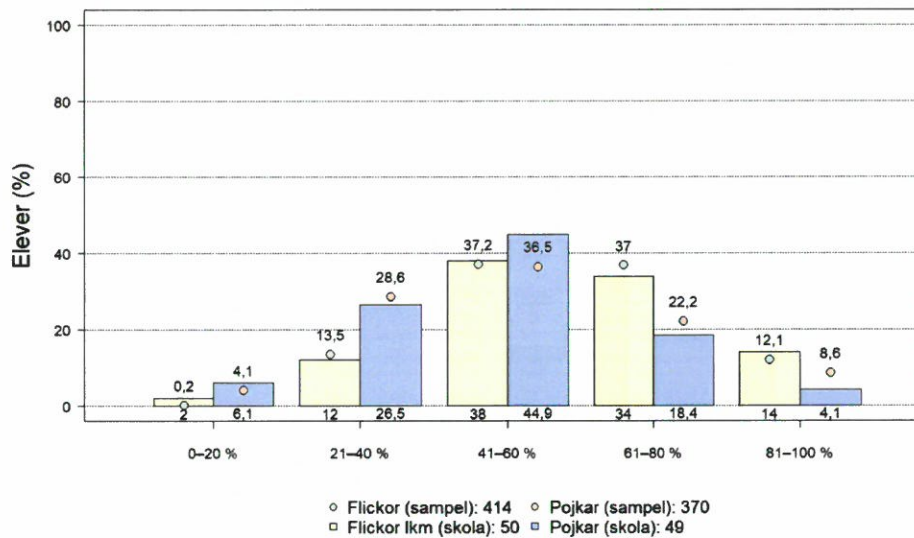
- Flickorna i er skola presterade i tolkning av multimodala texter i genomsnitt ungefär lika som flickorna i samplet.
- Pojkarna i er skola presterade i tolkning av multimodala texter i genomsnitt ungefär lika som pojkarna i samplet.

Figur 7 Skönlitteratur (analys, tolkning och begrepp)

I utvärderingen ingick skönlitterärt material i form av ett romanutdrag och en dikt. Utöver de materialbaserade analys- och tolkningsuppgifterna, skulle eleverna besvara en rad uppgifter om skönlitterära begrepp och genrer. Figuren ovan visar resultatet för alla de uppgifter som anknyt till skönlitteratur. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

- Eleverna i er skola presterade i uppgifterna i skönlitteratur i genomsnitt ungefär lika som eleverna i samplet.

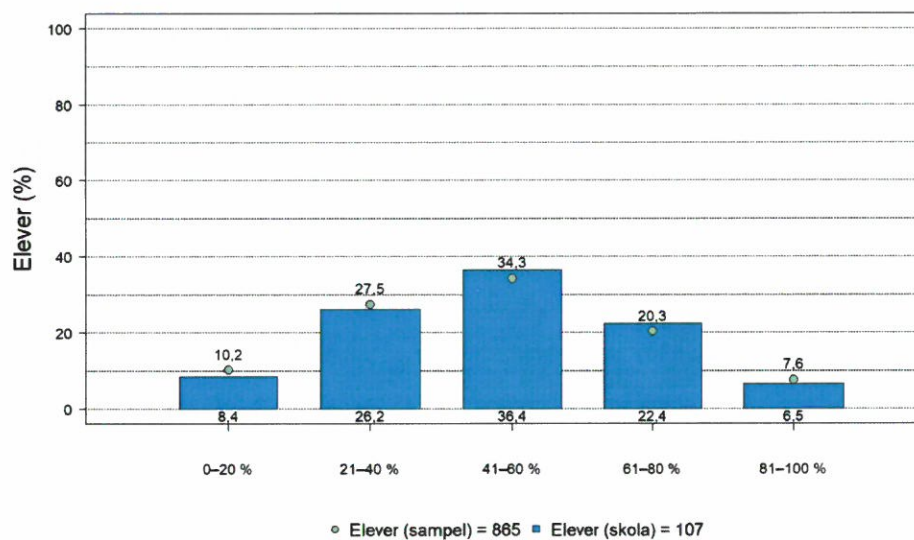

Figur 8 Skönlitteratur (resultat enligt kön)

Figuren ovan visar resultatet för flickornas och pojkarnas del i samma uppgifter med skönlitterär anknytning som föregående figur. De olikfärgade staplarna visar flickornas och pojkarnas resultat för skolans del, prickarna visar det nationella genomsnittet. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

- Flickorna i er skola presterade i uppgifterna i skönlitteratur i genomsnitt ungefär lika som flickorna i samplet.
- Pojkarna i er skola presterade i uppgifterna i skönlitteratur i genomsnitt ungefär lika som pojkarna i samplet.

Att producera texter (skriva)

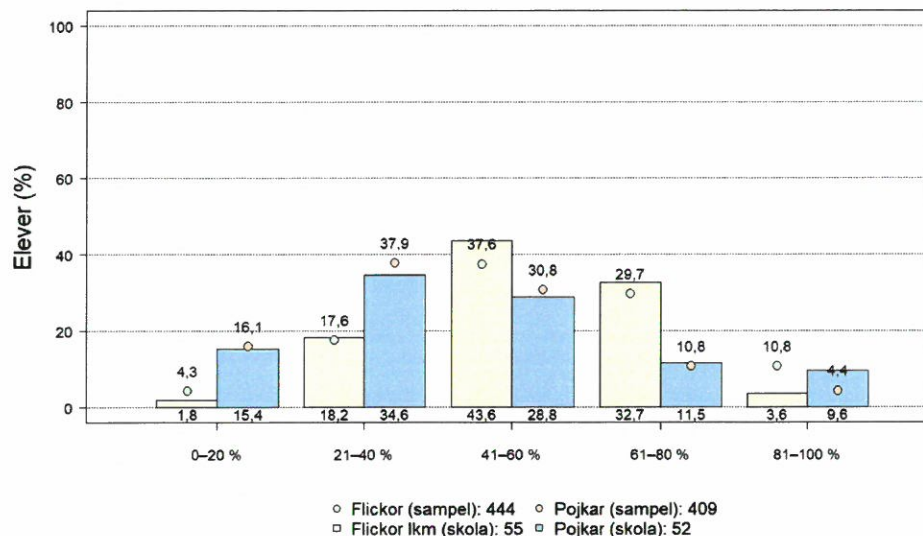

Figur 9 Att producera texter (skriva)

I utvärderingen ingick två skrivuppgifter. I den ena uppgiften skulle eleverna skriva en ställningstagande text, och i den andra uppgiften en reflekterande text om sitt eget skrivande. Figuren visar det sammanlagda resultatet för de två skrivuppgifterna. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor. De preliminära nationella resultaten tyder på att det av de olika delområdena var svårast att uppnå de högsta poängtalen i skrivuppgifterna.

Elevtexterna bedömdes av lärarna med hjälp av bedömningskriterier och exempelsvar. Efter bedömningen kontrollbedömdes ett antal texter, varefter poängsättningen justerades en aning. Trots kontrollbedömningen finns det ofrånkomligt en viss grad av skolvis variation i bedömningen av elevernas texter.

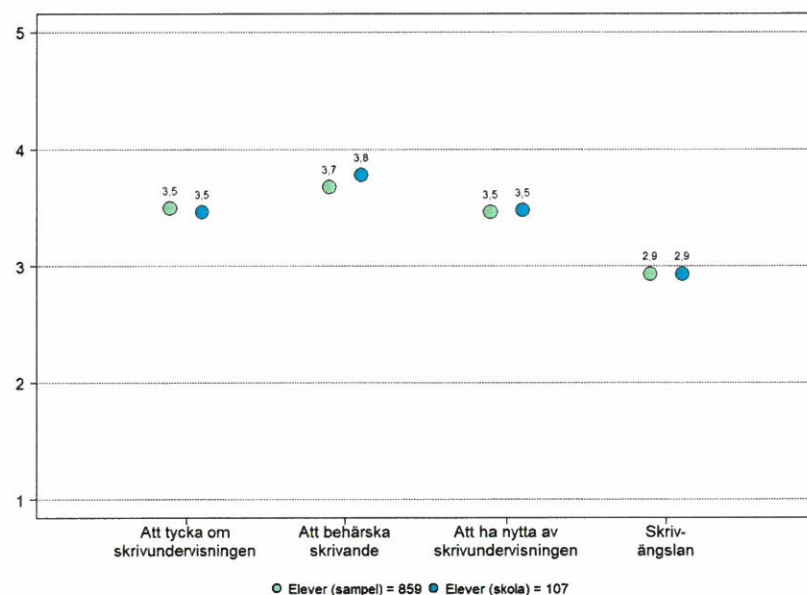
- Eleverna i er skola presterade i textproduktion i genomsnitt ungefär lika som eleverna i samplet.

Figur 10 Att producera texter (resultat enligt kön)

Figuren visar flickornas och pojkarnas resultat för de två skrivuppgifterna. De olivfärgade staplarna visar skolans resultat för flickornas och pojkarnas del, prickarna visar det nationella genomsnittet. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

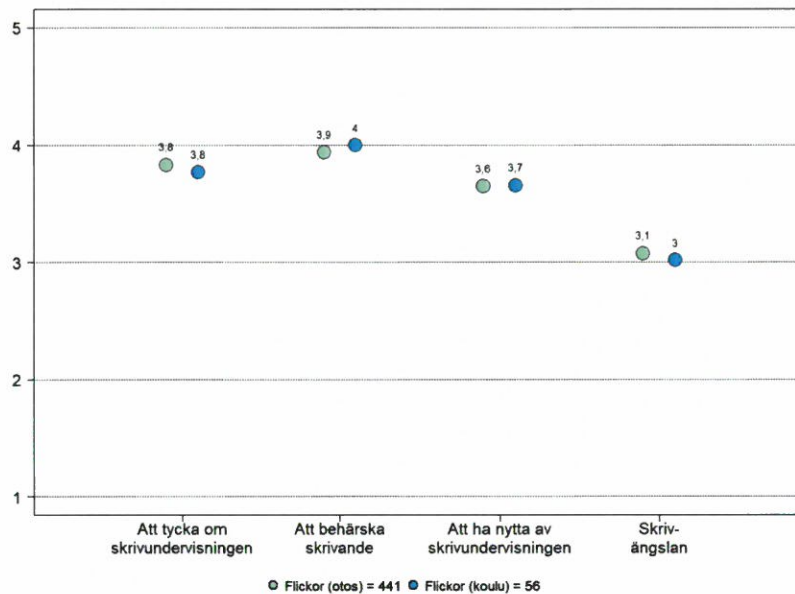
- Flickorna i er skola presterade i textproduktion i genomsnitt ungefär lika som flickorna i samplet.
- Pojkarna i er skola presterade i textproduktion i genomsnitt ungefär lika som pojkarna i samplet.

Figur 11 Elevernas inställning till skrivande

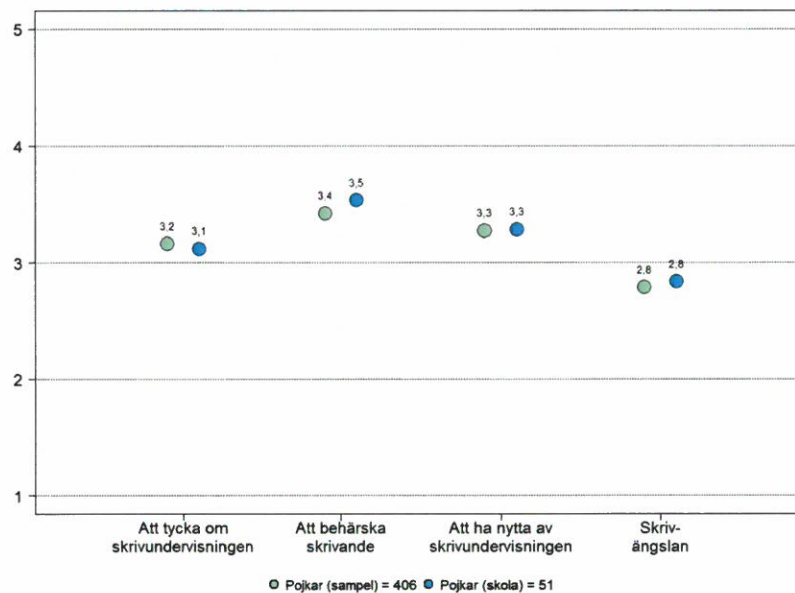
I bakgrundsenkäten ingick 13 påståenden om skrivande som eleverna skulle ta ställning till. I figuren ovan har påståendena slagits ihop till fyra aspekter: Att tycka om skrivundervisningen, att behärska skrivande, att ha nytta av skrivundervisningen och skrivängslan. Ju högre upp pricken för de tre första aspekterna finns, desto positivare inställning har eleverna. Den fjärde aspekten (skrivängslan) ska läsas på ett annat sätt: Ju högre upp pricken finns, desto mer skrivängslan upplever eleverna. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

Eleverna tog ställning till påståendena på en så kallad Likert-skala: 1 = Helt av annan åsikt, 2 = Delvis av samma åsikt, 3 = Osäker eller har ingen klar åsikt, 4 = Delvis av samma åsikt, och 5 = Helt av samma åsikt.

Figur 12 Flickornas inställning till skrivande

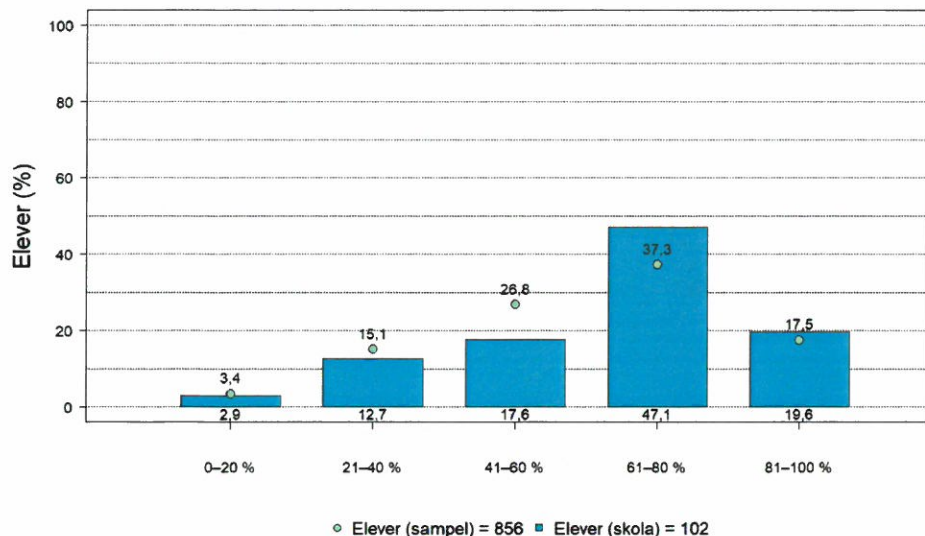
Figur 12 visar flickornas inställning till skrivande. Ju högre upp prickarna för de tre första aspekterna finns, desto positivare inställning har eleverna. Den fjärde aspekten (skrivängslan) ska läsas på ett annat sätt: Ju högre upp pricken finns, desto mer skrivängslan upplever eleverna. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

Figur 13 Pojkarnas inställning till skrivande

Figur 13 visar pojkarnas inställning till skrivande. Ju högre upp prickarna för de tre första aspekterna finns, desto positivare inställning har eleverna. Den fjärde aspekten (skrivängslan) ska läsas på ett annat sätt: Ju högre upp pricken finns, desto mer skrivängslan upplever eleverna. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

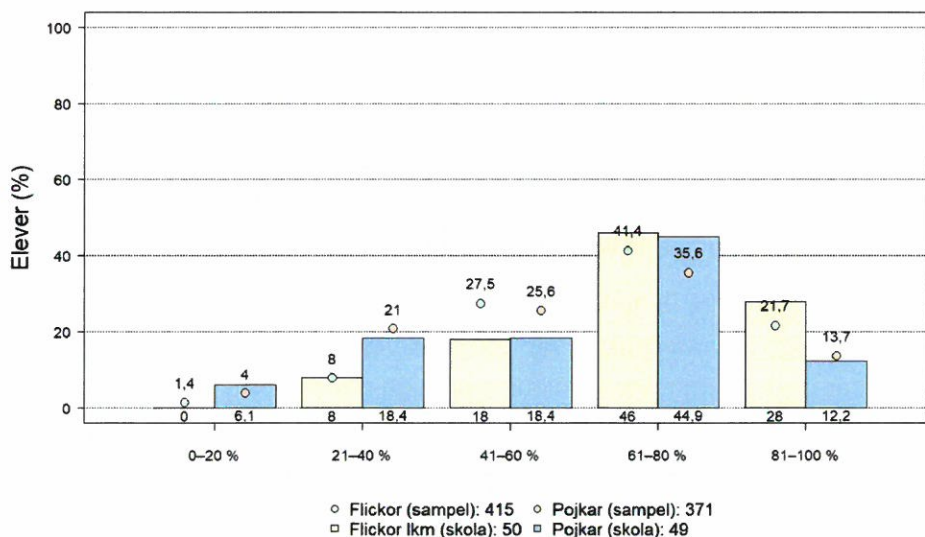
Språkkännedom

Figur 14 Språkkännedom (språkriktighet, språklig medvetenhet)

Figuren visar resultatet för delområdet språkkännedom. Uppgifterna handlade bland annat om språkriktighet, språkhistoria och svenska språket. Staplarna visar resultatet för skolans del, prickarna visar det nationella genomsnittet. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

- Eleverna i er skola presterade i uppgifterna i språkkännedom i genomsnitt ungefär lika som eleverna i samplet.

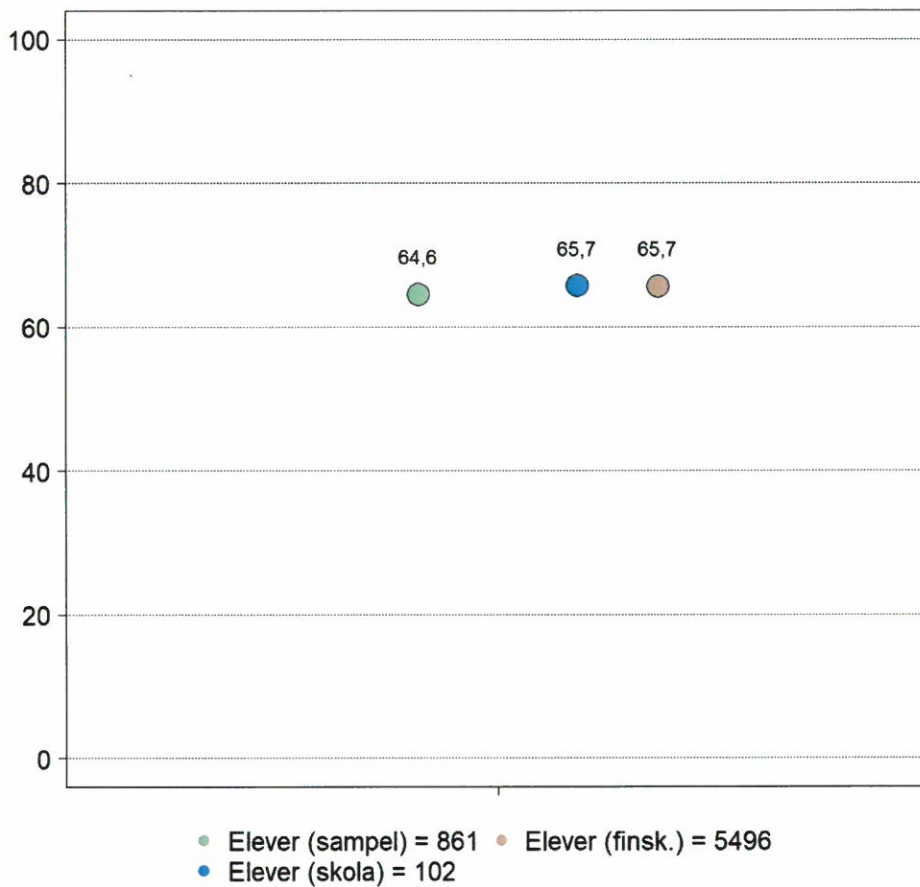

Figur 15 Språkkännedom (enligt kön)

Figuren visar resultatet för delområdet språkkännedom uppdelat enligt kön. De olikfärgade staplarna visar resultatet för skolans del, prickarna visar det nationella genomsnittet. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

- Flickorna i er skola presterade i uppgifterna i språkkännedom i genomsnitt något bättre än flickorna i samplet.
- Pojkarna i er skola presterade i uppgifterna i språkkännedom i genomsnitt ungefär lika som pojkarna i samplet.

Resultatet jämfört med finskspråkiga skolor

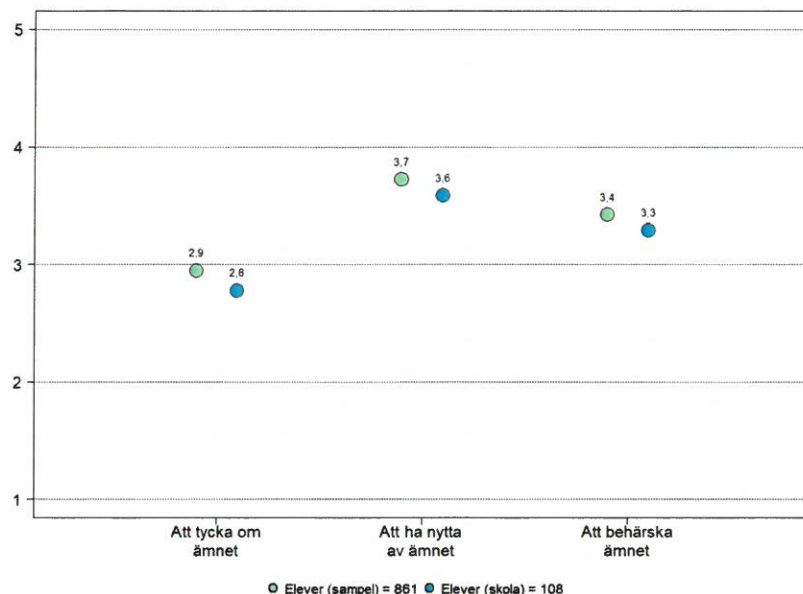

Figur 16 Resultatet jämfört med finskspråkiga skolor

Figur 16 bygger på resultatet för ett litet antal identiska flervalsuppgifter som ingick i utvärderingarna i svenska och litteratur och suomen kieli ja kirjallisuus. Nästan alla identiska flervalsuppgifter hörde till delområdet att tolka texter, enstaka uppgifter hörde till delområdet språkkännedom. Även om uppgifterna var formulerade på ett liknande sätt på svenska och finska, finns det små nyansskillnader mellan de olika språkversionerna.

Observera att figuren förenklar resultatet. Det finns stor variation mellan skolornas resultat i båda språkgrupperna. Om skolans resultat ligger högt i denna figur, ligger den antagligen också högt inom den egna språkgruppen, och vice versa. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

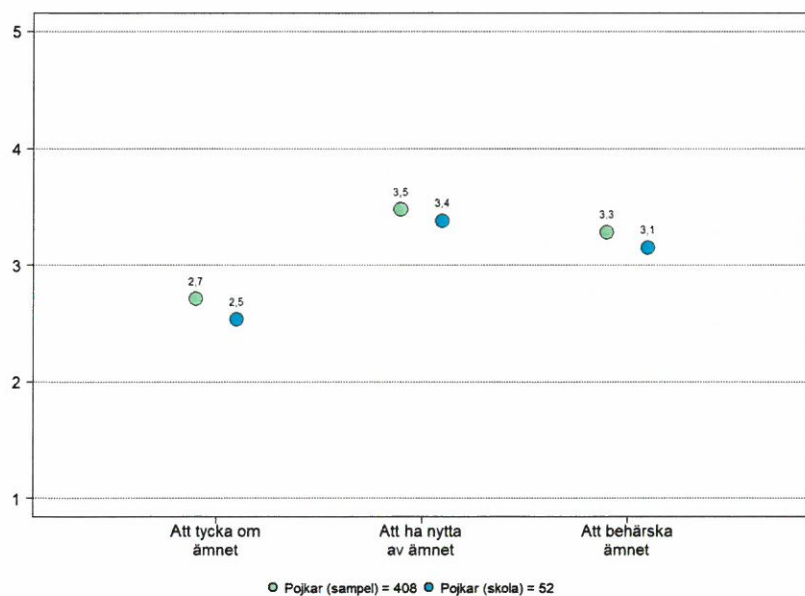
Elevernas inställning till modersmål och litteratur

Figur 17: Elevernas inställning till modersmål och litteratur

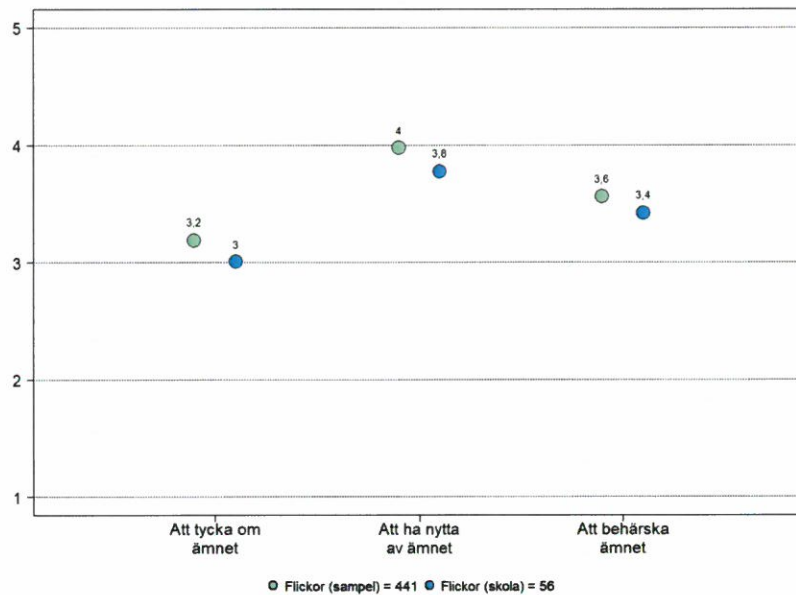
I bakgrundsenkäten som eleverna besvarade ingick 15 påståenden om modersmålsundervisningen som eleverna skulle ta ställning till. I figuren ovan har påståendena slagits ihop till tre aspekter. Ju högre upp prickarna ligger, desto positivare inställning har eleverna. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

Eleverna tog ställning till påståendena på skalan: 1 = Helt av annan åsikt, 2 = Delvis av samma åsikt, 3 = Osäker eller har ingen klar åsikt, 4 = Delvis av samma åsikt, och 5 = Helt av samma åsikt.

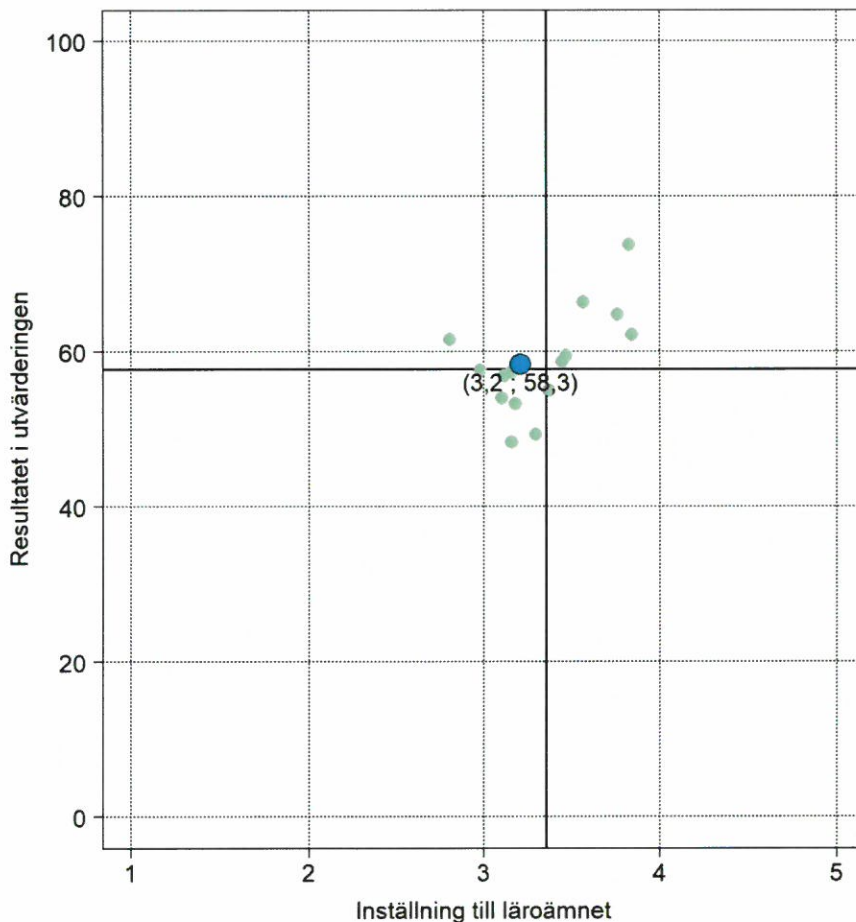
Figur 18 Pojkarnas inställning till modersmål och litteratur

Figur 18 visar utgår från samma bakgrundsenkät som figur 17 och visar resultatet för pojkarnas del. Ju högre upp prickarna ligger, desto positivare inställning har eleverna. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

Figur 19 Flickornas inställning till modersmål och litteratur

Figur 19 utgår från samma bakgrundsenkät som figurerna 17 och 18, och visar resultatet för flickornas del. Ju högre upp prickarna ligger, desto positivare inställning har eleverna. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

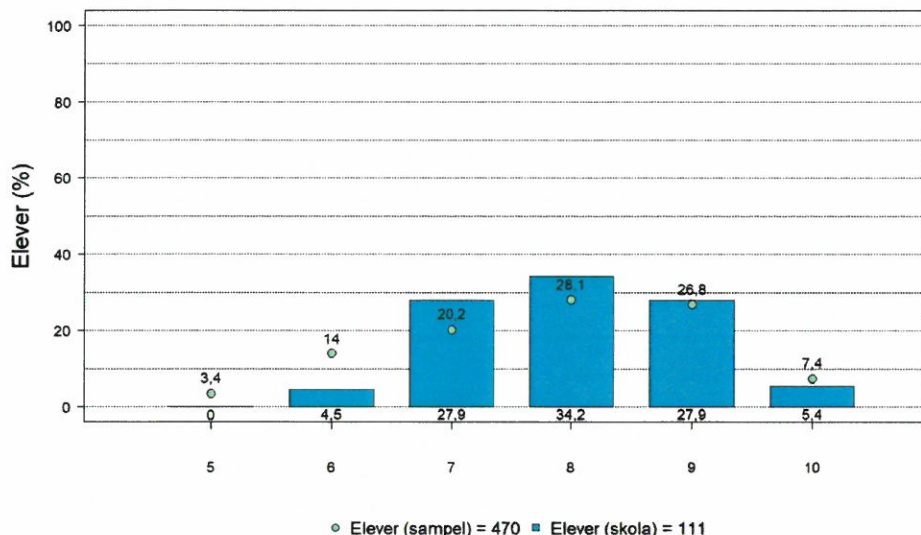

Figur 20 Resultatet i förhållande till elevernas inställning

Figuren visar elevernas resultat i förhållande till deras inställning till studierna i modersmål och litteratur. De 15 prickarna i figuren visar resultatet för alla skolor som ingick i samplet för utvärderingen. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

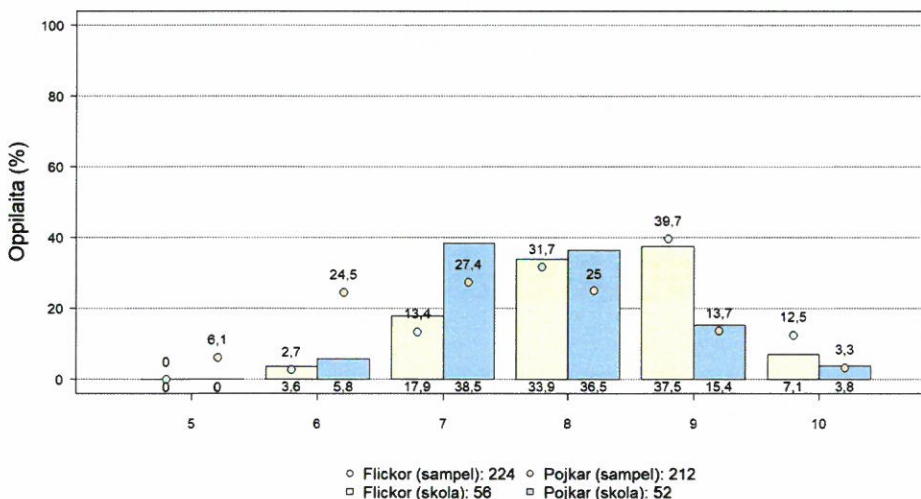
Inställningen till studierna anges på den vågräta axeln, resultatet anges på den lodräta axeln. Om skolans resultat finns närmare det högra hörnet betyder det att både resultatet och elevernas inställning är starkare och positivare. Om skolans resultat finns närmare det vänstra hörnet betyder det att både resultatet och elevernas inställning är svagare. Skolan kan också avvika från mönstret på olika sätt, till exempel genom ett starkt resultat trots svagare inställning, eller vice versa.

Elevernas modersmålsvitsord

Figur 21 Elevernas modersmålsvitsord

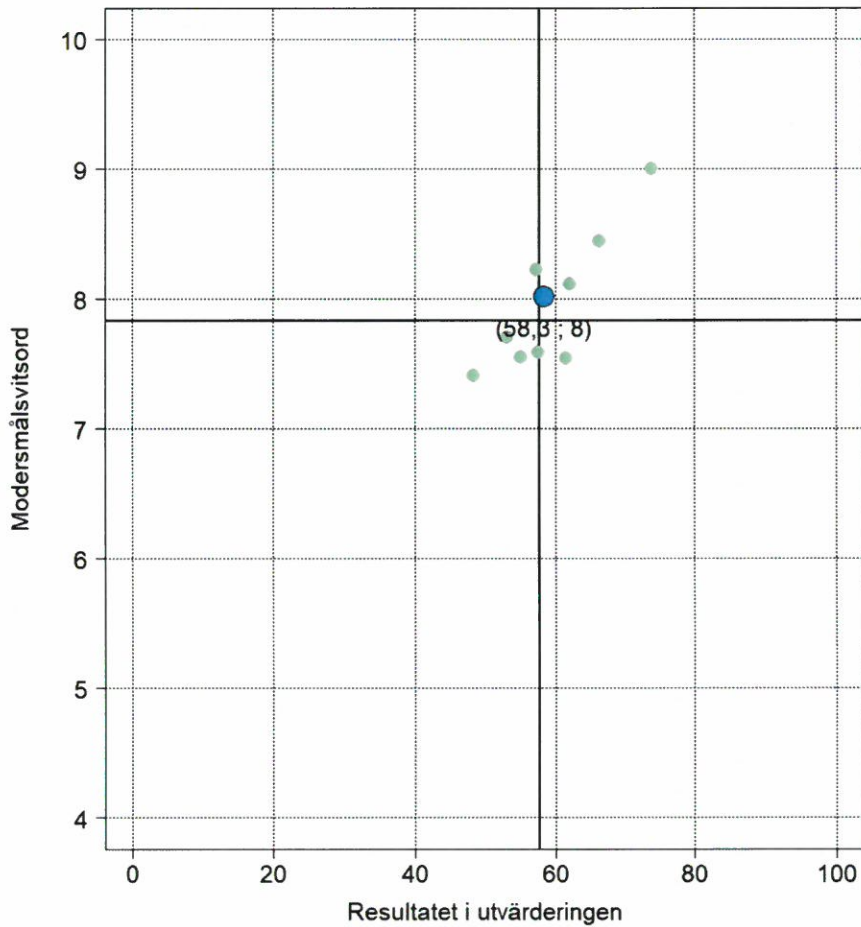
Figuren visar elevernas vitsord på skalan 4-10. Staplarna anger skolans elever, prickarna anger det nationella medeltalet. Vitsorden har hämtats från databasen Koski och är elevernas avgångsvitsord i årskurs 9. Om elevernas vitsord saknas i figuren beror det på att OID-numret som använts för att identifiera eleverna varit felaktigt. Ni kan kontakta NCU (jan.hellgren@karvi.fi) om figurerna saknar vitsordsinformation för skolans del. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

Figur 22 Flickornas och pojkarnas modersmålsvitsord

Figuren visar flickornas och pojkarnas vitsord på skalan 4-10. Staplarna anger skolans elever, prickarna anger det nationella medeltalet. Vitsordet är elevernas avgångsvitsord i årskurs 9 som hämtats från databasen Koski. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

- Flickornas i er skola hade ungefär samma nivå på modersmålsvitsorden som samplers elever i genomsnitt.
- Pojkarna i er skola hade något högre modersmålsvitsord än samplers elever i genomsnitt.

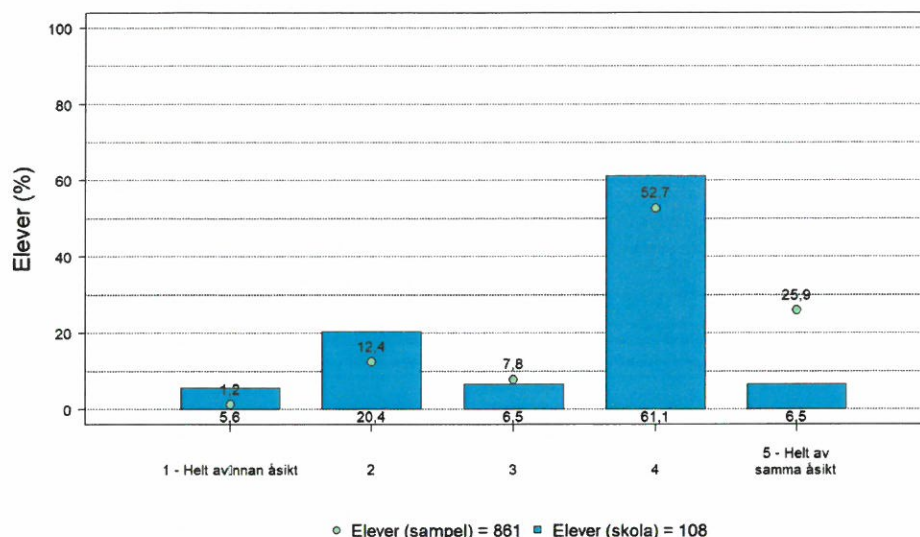

Figur 23 Resultatet i förhållande till elevernas vitsord

Prickarna i figuren betecknar alla skolor som deltog i utvärderingen. En skola är utmärkt med annan färg. Figuren visar förhållandet mellan resultatet i utvärderingen och medeltalet för elevernas modersmålsvitsord. Resultatet anges på den vågräta axeln, skolans medelvitsord på den lodräta axeln. De två linjerna som går i kors i figuren anger medelvärden för det nationella resultatet och modersmålsvitsorden. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

Figuren berättar om det finns en samstämmighet mellan modersmålsvitsorden och resultatet i utvärderingen. I figuren gäller det framför allt att undersöka hur modersmålsvitsorden i den egna skolan förhåller sig till övriga skolor som fått ungefär samma resultat i utvärderingen. Om skolan på ett eller annat sätt avviker från de övriga skolorna kan det innebära att vitsordsbedömningen i skolan är förhållandevis sträng eller mild.

Arbetsron under modersmålslektionerna

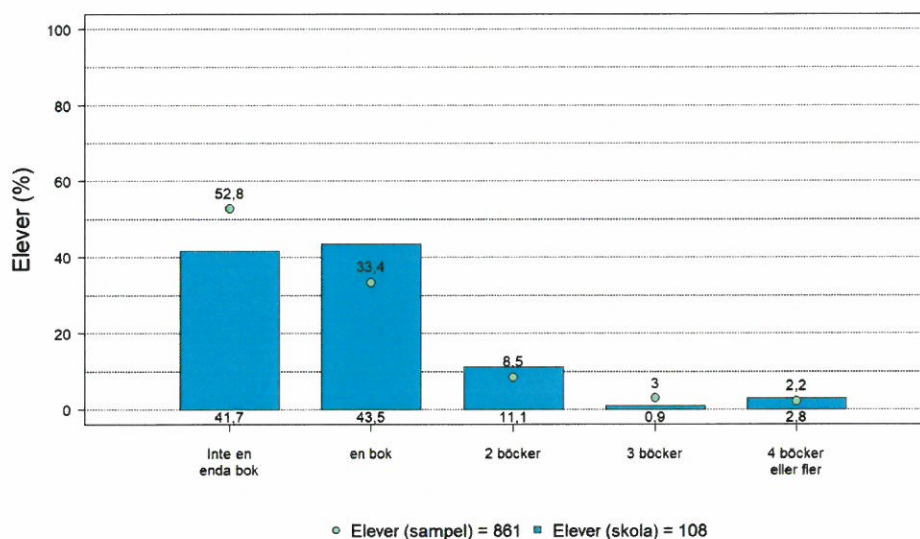

Figur 24 Arbetsron under modersmålslektionerna

Figuren visar hur eleverna uppfattat arbetsron under modersmålslektionerna. Eleverna skulle ta ställning till påståendet *Det är god arbetsro på modersmålslektionerna* på skalan 1 = Helt av annan åsikt, 2 = Delvis av samma åsikt, 3 = Osäker eller har ingen klar åsikt, 4 = Delvis av samma åsikt, och 5 = Helt av samma åsikt. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

- Eleverna i er skola hade en något mer negativ uppfattning om arbetsron än samplets elever i genomsnitt.

Elevernas läsvanor

Figur 25 Elevernas läsvanor

Figuren ger en uppfattning om elevernas läsvanor i skolan jämfört med det nationella genomsnittet. Elevernas skulle ange hur många böcker (andra än skolböcker) de läser på sin fritid under en månad. Staplarna anger skolans svar, prickarna det nationella genomsnittet. Figuren visar också kommunens svenskspråkiga resultat om utbildningsanordnaren köpt utvärderingen till kommunens skolor.

- Eleverna i er skola läste ungefär lika många böcker månatligen som samplets elever i genomsnitt.

